

dien naam werkelijk verdient, een middel zou willen toepassen zonder er alles van te weten, wat de vinder zelf weet". De geneeskundige uitvinder is daarin onderscheiden van alle andere uitvinders, dat zijn vinding terstond gemeen goed is, en hierop zijn slechts weinige uitzonderingen, *atro carbone notatae*, bekend geworden, waaronder de verloskundige tang wel de meest beruchte is.

Tegenover het voordeel, dat den geneeskundigen uitvinder hierdoor ontgaat, staat slechts zelfvoldoening, soms, maar lang niet altijd, roem en waardeering, ook wel eens met rijkdom in hun gevolg. Maar dat heeft de goede ontdekkers in ons beroep nooit weerhouden, den overouden gedragsregel te volgen. Zou LISTER's wondbehandeling niet nog meer P. St. voordeel aan de wereld hebben verschaft, dan de volledige uitroeiing der mijnwerkerstering zou opleveren? Een aardig sommetje had hij daarvoor kunnen rekenen, maar als hij had gedaan gelijk de collega aan den Rand, dan zou hij hebben belet, dat ernstige artsen hun patiënten de voordeelen zijner methode zouden hebben doen plukken.

En hiermede is de tweede vraag meteen beantwoord. Het mag niet van ernstige lieden worden gevorderd, dat zij een middel op patiënten beproeven, waarvan reeds de wijze van aanbidding niet in staat is, vertrouwen te wekken; waarvan zij niets weten, noch omtrent de samenstelling, noch omtrent den gedachtengang of de proefnemingen, die tot de keuze van het middel hebben geleid, en waarvan zij dus ook de werking op een ziekte, die ook spontaan kan verbeteren, slechts gebrekkig zullen kunnen beoordeelen. De verdienstelijke mannen, die het geheim van de tang hebben gekocht om het te openbaren, stonden er anders voor. Zij zouden zich ook wel hebben bedacht, als zij niet hun eigen geld, maar een groot bedrag, dat zij aan anderen hadden moeten vragen, eraan hadden moeten wagen. En als door de weigering der commissie, om op het aanbod in te gaan, inderdaad menschen ongenezen blijven, die anders zouden kunnen genezen, dan is dat alleen aan den uitvinder te wijten, die zich van het „*salus aegroti suprema lex esto*” niets heeft aangetrokken, ook niet gedurende de jaren, dat alleen *zijn* patiënten van de geneeskraft van zijn middel de vruchten mochten plukken.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

EEN EENVOUDIG HULPMIDDEL VOOR DE HERKENNING VAN
VERNAUWING IN DEN SLOKDARM.

Gaarne zou ik enkele opmerkingen willen maken bij het belangwekkende artikel van dr. C. E. BENJAMINS in het nummer van 14 October j.l. van dit *Tijdschrift*, omdat daarin naar mijn meening een onvolledigheid te vinden is. Handelende over een

eenvoudig hulpmiddel ter herkenning van een belemmering voor den doorgang der spijzen, laat schrijver het ongewild voorkomen, of daarvoor tot hiertoe bij voorkeur de sonde wordt gebruikt. Nu geeft de benaming „sonde" aanleiding tot verwarring, daar het geneeskundig spraakgebruik de NÉLATON-maagslang, of juist de slappe maagcanule of catheter, ten onrechte sonde noemt. Dr. BENJAMINS bedoelt, volgens zijn fig. 1, dus niet de slappe canule, maar de vaste al of niet van een ivoren olijf voorziene bougie. De geknpte bougie gebruik ik nooit en ik waarschuw de assistenten voor dit gevaarlijke instrument.

Met den slappen maagcatheter, dus de NÉLATON-maagslang in haar verschillende maten, kan men volkomen voldoende, cito, tuto et jucunde vaststellen, of er een vernauwing in den slokdarm bestaat, zonder eenig gevaar of groote onaangenaamheid voor den patiënt. Voor de diagnose van ziekten van het spijsverteringskanaal staat nog altijd de anamnese in waarde bovenaan. Wanneer iemand klaagt over vermagering en over zonder bekende reden langzamerhand toenemende moeilijkheden bij het slikken, opgemerkt heeft, dat vaste spijzen er niet meer doorgaan, in den mond met slijm of speeksel of bloed gemengd, kwalijk riekend terugkomen of slechts willen zakken na het gebruik van veel vocht, en de weeke maagslang, nu voorzichtig ingevoerd, op verschillende terstond en gemakkelijk te bepalen afstanden van de tandenrij blijft steken, dan staat de diagnose vrij wel vast, de enkele gevallen van oesophagismus wellicht daargelaten, maar dan is de anamnese een geheel andere. De maagslang kan, en dit is het groote voordeel, voorzichtig op en neer worden bewogen en men voelt als het ware tastend de vernauwing; van doorbijten van touwtjes, van dwars liggen of beklemd raken in het strottenhoofd is geen sprake. Den patiënt dan nog eens te oesophagoscopiseeren of na het inslikken van een kogeltje of van de met hagel gevulde maagslang met X-stralen te onderzoeken heeft voor hem weinig waarde, maar veroorzaakt hem dikwijls veel pijn, bezorgt hem zeer moeilijke oogenblikken — de kosten nog daargelaten — met als hoofdresultaat, dit zij onmiddellijk toegegeven, belangwekkende aantekeningen in de ziektegeschiedenis. Mijn meening berust niet op van hooren zeggen, maar op de ervaring, opgedaan bij 105 lijders aan slokdarmkanker, die in het Onze Lieve Vrouwe-gasthuis zijn overleden: ongeveer het dubbele getal werd klinisch of poliklinisch onderzocht.

Het nu te laten voorkomen, alsof de oesophagoscopie een middel is om zonder veel omhaal uit te maken of er inderdaad een belemmering bestaat voor den doorgang der spijzen, — immers oesophagoscopie moet, zooals schrijver op bldz. 1372 uitdrukkelijk verklaart, steeds geschieden — lijkt mij lichtelijk overdreven. De door den druk der buis sterk krakende tanden bij den ouden man (bldz. 1375) bewijzen het tegendeel al voldoende! En in de literatuur vindt men meer ongelukken, ook door den oesophagoscoop veroorzaakt, vermeld.

Geheel anders wordt de zaak, als de chirurgen den slokdarmkanker zullen kunnen opereeren; dan zou vaststelling van de uitgebreidheid van de vernauwing voor den patiënt van het grootste belang zijn: bij litteken-stenose kan het nikkelen balletje in verband met röntgenopname en oesophagoscopie, die ook bij ons nu en dan wordt toegepast, groote diensten bewijzen.

Er wordt veel in het *Tijdschrift* geschreven, dat zonder critiek voorbijgaat. Ik meende in het belang der lijders aan den vreeselijken slokdarmkanker op dit niet vermelden van de weeke maagslang of maagsonde in het overigens belangrijke artikel van dr. BENJAMINS te mogen wijzen. Het is naar mijn bescheiden meening jammer, als men door nieuwere en zeker voor een deel voortreffelijke methoden van onderzoek eenvoudige en voor de hand liggende aanwijzingen en hulpmiddelen ongebruikt laat. Hoe ouder men wordt, des te meer leert men de gegevens, die de kliniek levert, waardeeren!